

Utbildningsnämnden

Observationer i VÅGA VISA hösten 2013 samt uppföljning av observationer hösten 2012

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden ger kultur- och utbildningsdirektören i uppdrag att
 - kontinuerligt stämma av med ledningen för Valfärd Skola att insatser vidtas på Vilans skola samt på Kummelnäs och Kulingens förskolor
 - genomföra verksamhetsbesök hos ledningen på Vilans skola under våren för att följa utvecklingsarbetet.
3. Utbildningsnämnden ger kultur- och utbildningsenheten i uppdrag att
 - under våren genomföra riktad insyn på Kummelnäs och Kulingens förskolor för att följa upp att åtgärder sätts in för att utveckla ledningen av förskolorna.

Sammanfattning

Hösten 2013 genomfördes observationer på fem förskolor, fyra grundskolor och en gymnasieskola. Flera enheter bedöms av observatörerna ha mycket god kvalitet, och bland de goda exemplen finns elevinflytandet på YBC, fritidshemmets verksamhet på Sågtorpsskolan samt arbetet med värdegrundsfrågor på flera förskolor. På tre enheter visar observationer på tydliga brister, och därför föreslår kultur- och utbildningsenheten särskilda åtgärder.

De uppföljningar som genomförts på förskolor och skolor som observerades för ett år sedan visar att rapporterna använts aktivt för att utveckla verksamheten och att det hänt en hel del på de förbättringsområden som lyftes i rapporten.

Ärendet

I detta ärende redovisas resultaten från observationer genomförda hösten 2013 på fem förskolor, fyra grundskolor och en gymnasieskola. Observationerna ingår i VÅGA VISA, kommunsamarbetet om utvärdering som utöver det professionella perspektivet genom observationer också visar kundernas bild genom enkätundersökningar och medarbetarnas genom självvärderingar.

I denna skrivelse ges en kort sammanfattning av observationerna. Dessutom redovisas kundernas och medarbetarnas bild av verksamheten samt annan utvärderingsinformation om enheten. Avsikten är att med hjälp av tillgänglig information ge nämnden en fyllig bild av verksamheten vid de utvalda enheterna.

Kultur- och utbildningsenheten följer upp observationer efter ett år för att ta reda på hur förskolan/skolan arbetat vidare med observationens resultat och vad som har hänt med de förbättringsområden som pekades ut. I bilaga 1 redovisas vad som framkom vid dessa besök.

Observationer hösten 2013:

Futuraskolan Lännbo- förskola

Futuraskolan Lännbo är en fristående förskola med 19 barn. Observationen visade på särskilt bra resultat inom området normer och värden. Förskolan präglas av trygghet och arbetsro där en god värdegrund är i fokus.

Starka sidor

- Förskolans arbete med värdegrund
- Pedagogernas förhållningssätt
- Barnens arbetsro och arbetsklimat
- Arbetet med språkutveckling

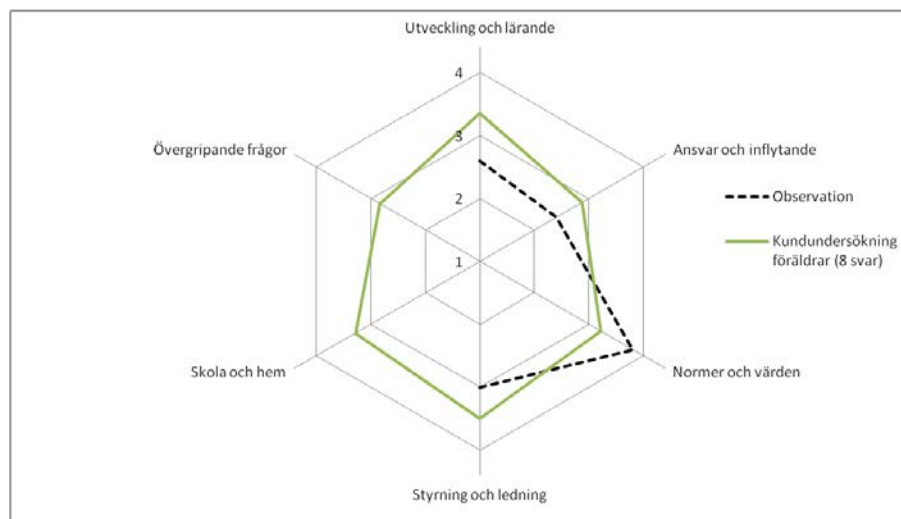
Pedagogernas förhållningssätt bidrar till trygghet och arbetsro. Arbetet med barnens språkutveckling präglas av att verksamheten har många barn med annat modersmål än svenska. Det framgår att förskolan arbetar aktivt med detta på många sätt, exempel är ett tätt samarbete med biblioteket, lek, sång, dans och motorisk träning samt ett medvetet språkligt användande av pedagogerna.

Förbättringsområden

- Öka pedagogernas kunskap om att utveckla användandet av IT
- Synliggöra barnens lärande
- Lärandemiljön
- Barnens ansvar och inflytande

Under utveckling och lärande kan förskolan utveckla sin tillgänglighet och utbudet av lek- och lärmaterial. Verksamheten kan bli mer utforskande. Förskolan kan också utveckla pedagogisk dokumentation som synliggör barnens lärande. Arbetssätt och miljö behöver utformas så att barnen ges större inflytande och ansvar i vardagen.

Figur 1: Futuraskolans förskola, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Kundundersökningens resultat i januari 2013 ligger under kommunens genomsnitt. Bara drygt hälften av föräldrarna har dock besvarat enkäten, och andelen vet ej svar är också jämförelsevis hög.
- I mätningen i oktober 2013 hade förskolan ingen personal med pedagogisk högskoleutbildning.

Futuraskolan Lännbo - grundskola

Futuraskolan Lännbo är en fristående F-6 skola och ligger nära Fisksätra centrum. Skolan har 51 elever och sex lärare.

Observationen skedde vid en tidpunkt när skolans rektor var ny tillträdd sedan några månader. Skolan fick positiva bedömningar av observatörerna. Skolan har under den nya rektorns ledning prioriterat att arbeta med rutiner och strukturer samt värdegrunden, enligt skolans antidiskrimineringsplan och plan mot kränkande behandling. Skolan har god tillgång på lärplattor och datorer och användandet av modern teknik är ett naturligt inslag i verksamheten.

Starka sidor

- Arbetet med värdegrunden
- Pedagogernas engagerade och respektfulla förhållningssätt
- Pedagogernas och elevernas naturliga sätt att använda IT
- Tydligt ledarskap

Förbättringsområden

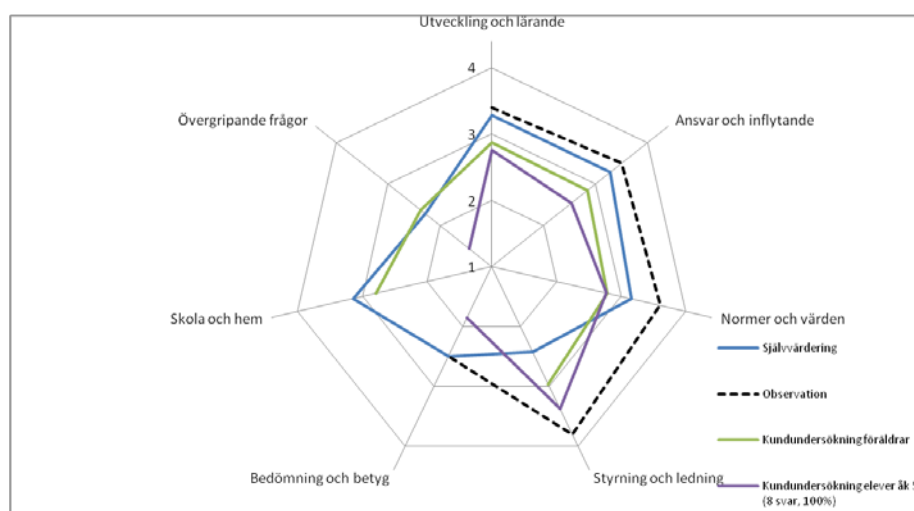
- Synliggöra elevernas lärande

- Fortsatt arbete att skapa ett gott arbetsklimat i alla grupper
- Strukturera skolans pedagogiska och kreativa material
- Utforma fritidshemmets miljö mer pedagogisk och inspirerande
- Betyg och bedömning

Skolan kan utveckla arbetssätt för att synliggöra elevernas lärande och strukturera skolans pedagogiska och kreativa material. Arbete med att skapa ett gott arbetsklimat i alla grupper behöver fortgå. Fritidshemmets miljö behöver bli mer pedagogisk och inspirerande.

Observatörerna bedömde att arbetet med betygssättning och bedömning var ett förbättringsområde och att mer struktur och vana krävdes för att nå de krav som ställs på området – likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning.

Figur 2: Futuraskolan, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Futuraskolan Lännbo har inte redovisat resultat i nationella prov till Kultur- och utbildningsenheten varken 2012 eller 2013. Det finns resultat för en del delprov i Skolverkets databas. Resultaten i provet i åk 3 är låga, men resultaten för de delprov som finns redovisade för åk 6 ligger över riket.
- Kundundersökningens resultat ligger i de olika svarsgrupperna under kommunens genomsnitt.

Lilla Maestro- förskola

Lilla Maestro är en fristående förskola med 35 barn. Rapporten visar att förskolan präglas av trygghet och arbetsro. Förskolans arbete med profiler bidrar till arbetsron, men begränsar barnens möjligheter till ansvar och inflytande. Det finns även begränsat med material för fri

lek, vilket blir ett hinder för att barnen ska kunna ha ansvar och inflytande över sina aktiviteter. Förskolan har ett väl strukturerat och dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete.

Starka sidor:

- Arbetsklimatet präglas av arbetsro.
- Arbetet i profiler och med projekt
- Väl dokumenterat och strukturerat systematiskt kvalitetsarbete.

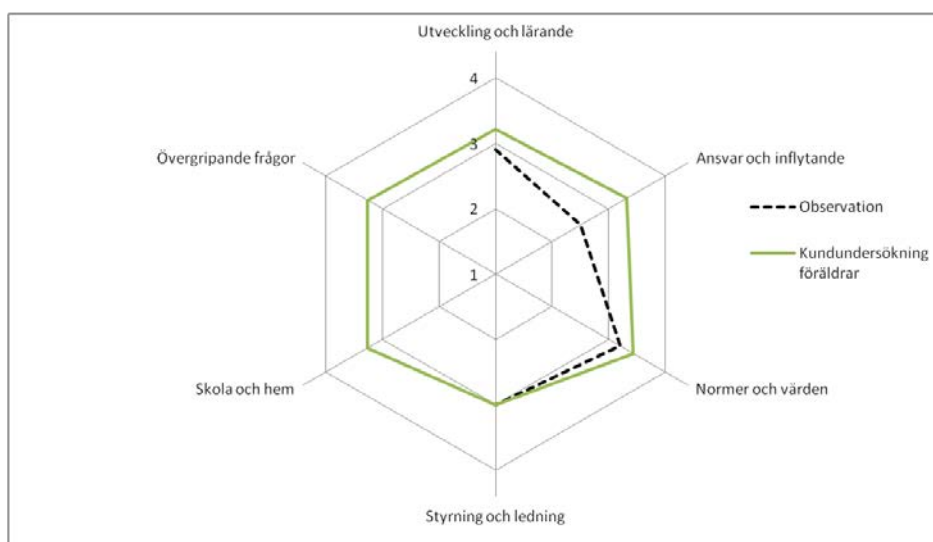
Förskolan präglas av ett respektfullt förhållningssätt och har ett pågående utvecklingsarbete om värdegrunden. I arbetet med profilerna ges barnen möjligheter att pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Förskolan har ett utforskande och kreativt arbetssätt i arbetet med profilerna.

Förbättringsområden:

- Det styrda arbetssättet som begränsar barnens möjligheter till ansvar och inflytande över sin vardag och sina aktiviteter
- Bristen på material för olika slags lekar

Barnens möjligheter till ansvar och inflytande över verksamheten begränsas av att arbetet med profilerna är vuxenstyrt, och av att material för fri lek till viss del saknas. I rapporten beskrivs det att de vuxna utför uppgifter som barnen skulle klara av att göra själva.

Figur 3: Lilla Maestro förskola, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Resultaten i kundundersökningen i januari 2013 ligger något under kommunens genomsnitt på flertalet frågor. Föräldrar svarar positivt på frågor om trygghet, men det finns en del synpunkter när det gäller möjligheter till inflytande och förskolans pedagogiska arbete.
- Hälften av personalen har pedagogisk högskoleutbildning.

Maestroskolan - grundskola

Maestroskolan är en fristående F-9 skola som ägs av aktiebolaget Maestro Svindersvik AB. Skolan har 156 elever och musik, bild och dansprofil.

Förhållningssättet mellan elever och personal på skolan präglas av respekt och tillit och det finns rutiner för att skapa god arbetsro. Detta är en av skolans starka sidor. Observationen visar att fritidshemmet och skolan har ett väl fungerande samarbete och att fritidshemmet är integrerad i skolans verksamhet enligt gällande styrdokument.

Undervisningen är strukturerad och utgår ifrån läroplanen och de lokala pedagogiska planeringarna formuleras efter en gemensam mall för hela Maestroskolan. Skolans resultat från nationella prov visar att svenska och matematik är utvecklingsområden och detta läsår satsas särskilt på läsförståelse.

Arbetet i profilgrupperna utgår ifrån elevernas intresse och de ges där möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. Detta är en av skolans starka sidor.

Skolan har för närvarande ca 40 bärbara datorer till skolans elever vilket försvårar en kontinuerlig användning av modern teknik i lärandet. Detta är ett förbättringsområde och skolan diskuterar om de ska satsa på lärplattor eller datorer till eleverna.

Skolans organisation för elever i behov av särskilt stöd är inte tillräcklig. Det finns ingen specialpedagog eller speciallärare anställd på skolan utan en specialpedagog hyrs in under en dag i veckan. Elevhälsoteamet i sin helhet träffas en gång i månaden och det är rektor som i första hand beslutar om stöd och fördelar stödtimmar bland lärarna. Detta är också ett av skolans förbättringsområden.

Starka sidor

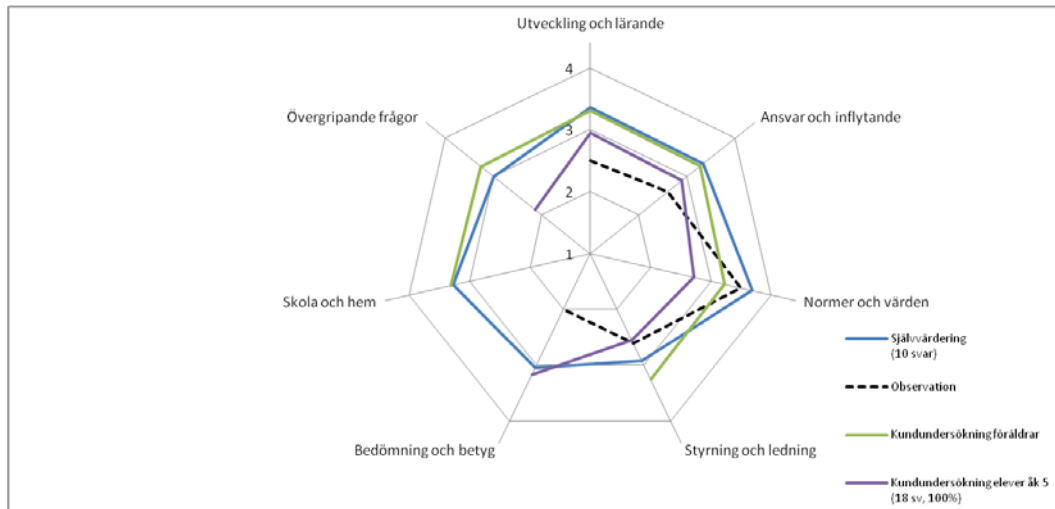
- Förhållningssätt mellan lärare och elever och arbetsro
- Profilernas arbetssätt med utgångspunkt från elevernas intressen

Förbättringsområden

- IT användning och tillgänglighet
- Arbete med barn i behov av särskilt stöd
- Bedömning och betyg

Utifrån skolans förutsättningar, då lärare med ämnesbehörighet saknas i flera ämnen, är möjligheten till en likvärdig, allsidig och rättsäker bedömning bristfällig. Skolan har genom att initiera en särskild arbetsgrupp för betyg och bedömning påbörjat ett systematiskt arbete för att säkra detta.

Figur 4: Maestroskolan, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Kundundersökningens resultat bland föräldrar har på många områden förbättrats över tid och låg i januari 2013 ofta nära genomsnittet. Det finns dock fortfarande synpunkter på arbetsron och att det är för få utmaningar för eleverna. Bland eleverna i åk 5 finns visst missnöje med arbetsro, lektioner och möjligheter till inflytande. Eleverna i åk 8 är något mer nöjda men liksom i åk 5 är det få som använder dator.
- Resultaten i nationella prov är blandade, lågt i några delprov, men högt i något annat de två senaste åren. Antalet elever är ca 17-19 per åk.

Vilans skola - grundskola

Vilans skola är en kommunal F-6 skola med 168 elever. Skolan består av tre separata byggnader, huvudbyggnaden, en paviljong och en idrottshall. Personaltätheten är hög och grupperna är små. En klass består av elever från åk 5 och 6 och undervisas i skolans bibliotek. Fritidshemmets personal arbetar i klasserna under skoltid och har egen verksamhet efter skolans slut. Skolan har ett tillagningskök och nyrenoverad matsal.

Cirka hälften av eleverna går på modersmålsundervisning och många får studiehjälpen. På skolan finns en lärare i svenska som andraspråk och två speciallärare på halvtid. Det är exempel på skolans starka sidor, liksom deras språkutvecklande arbete med eleverna. På skolan bedrivs också arbete att utveckla elevernas förmågor inom naturvetenskap.

Under året har "Värdegrundsfrågor" varit skolans fokusmål. Därför har personalen gått fortbildning i *Projekt Charlie*¹. Alla klasser arbetar med värdegrund. Det är fortfarande ett förbättringsområde, visar observationen, och skolan behöver arbeta fram gemensamma

¹ En förebyggande metod för barn och ungdom där emotionell intelligens och social kompetens tränas.

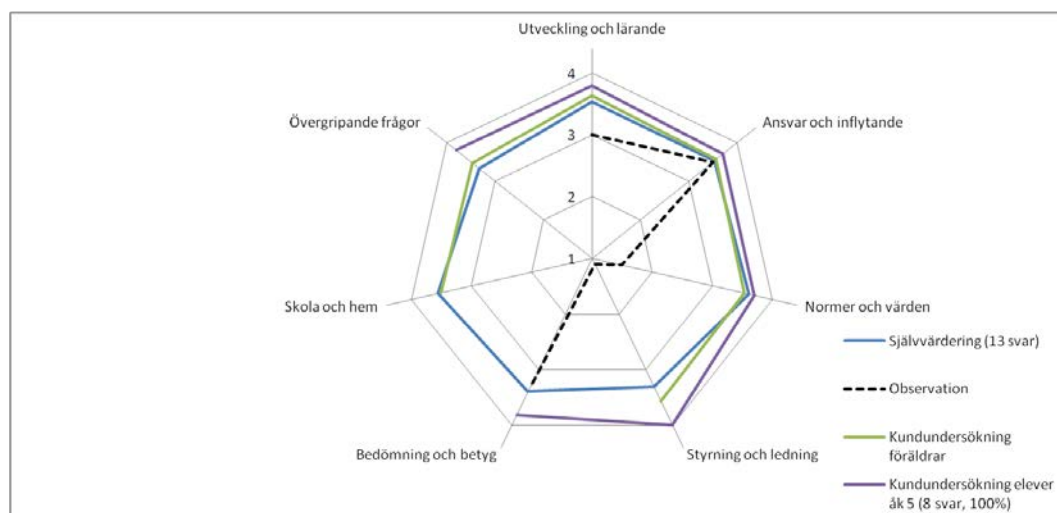
förhållningssätt, menar observatörerna. Området endast fick 1,6 på den fyrgradiga skalan (med tio decimaler för varje steg mellan 1 och 4).

För att stärka sammanhållningen mellan elever i olika åldrar, bryter skolan tre gånger per läsår undervisningen för *Fadderullangrupper*. Då arbetar elever från F-6 i samma grupp med ett tema. Det är en av skolans starka sidor. En gång i veckan har eleven *Elevens val*. Till det väljer alla elever ett tema, som lärare erbjuder, en eller två gånger per termin.

En annan av skolans starka sidor är de demokratiska arbetsätten. Klassråd, elevråd och matråd äger rum regelbundet. Elever leder dessa forum.

Det pedagogiska ledarskapet är otydligt på skolan och det utgör ett förbättringsområde. Området fick värdet 1,1 av observatörerna.

Figur 5: Vilans skola, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Kundundersökningens resultat för januari 2013 är goda, och ligger på eller över kommungenomsnittet.
- Resultaten i nationella proven varierar mellan de olika ämnena och mellan år, från goda resultat till något låga. Elevantalet per år varierar mellan 13 och 21.

Kummelnäs förskola

Kummelnäs förskola är en kommunal förskola med 132 barn. Förskolan har en stor och tilltalande gård som erbjuder en mångfald av miljöer och material för lek och lärande. Förskolans profil är hållbar utveckling och utforskande pedagogik. Verksamheten präglas av barn och vuxnas goda förhållningssätt till varandra. Pedagogerna har en gemensam ambition att lära alla barn självständighet i vardagen. Förskolan arbetar med utveckling och lärande inom alla områden men det behövs en samsyn bland pedagogerna om vad arbetet innebär. Förskolan behöver hitta strukturer och tid för dokumentation, reflektion och

utveckling. Förskolan bör utveckla arbetet med modern teknik. Rapporten visar en förskola med god kvalitet vars främsta utvecklingsområde är ledarskapet.

Starka sidor

- Barnens förhållningssätt till varandra
- Pedagogernas förhållningssätt och närvaro bland barnen
- Varierad miljö såväl inne som ute
- Barnens ansvar över vardagsituationer

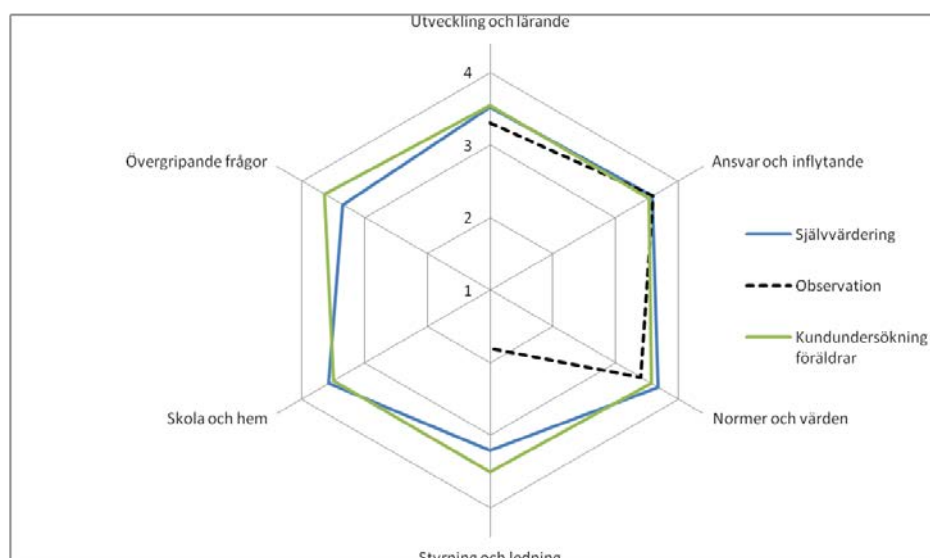
Förskolan har tydliga ramar som gör att barnen vet vad som gäller och får tydliga rutiner. Pedagogernas respektfulla bemötande avspeglas i barnens bemötande. Pedagogerna har en uppmuntrande attityd till barnen för att främja att de kan göra saker själva. Lek och lärmiljön ute och inne ger goda möjligheter till egen lek och aktivitet för barnen. De erbjuds även många möjligheter med planerade aktiviteter för lek och lärande.

Förbättringsområden

- Utveckla användningsområden med modern teknik
- Ökat samarbete mellan avdelningarna
- Utveckla en samsyn och gemensamma planer mot pedagogiska mål på förskolan
- Tydlighet i ledning och styrning

Den teknik som finns på förskolan kan användas mer i ett pedagogiskt syfte. För att utveckla arbetet med ett utforskande arbetssätt med barnen bör avdelningarna samverka mer samt hitta tid för att diskutera gemensamma mål och arbetssätt. Ledarskapet på förskolan kan bli tydligare för att stödja arbetet med gemensamma mål och en gemensam samsyn.

Figur 6: Kummelnäs förskola, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Kundundersökningens resultat för januari 2013 ligger för flertalet frågor på eller över kommunens genomsnitt. Det finns dock viss osäkerhet bland en del föräldrar när det gäller förskolechefen.
- Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning var i oktober 43 procent.

Kulingens förskola

Kulingens förskola är en kommunal förskola med 74 barn. Arbetet på förskolan genomsyras av ett bra arbetsklimat som visar sig i barnens och de vuxnas goda förhållningssätt till varandra. Arbetet med naturvetenskap är extra tydligt där barnen lär sig formulera hypoteser, planera och utvärdera det de gör. Arbetet med språk och matematik kan utvecklas. Förskolan behöver tid för reflektion och utvärdering för att hitta en samsyn och gemensamma rutiner.

Starka sidor:

- Barnens positiva förhållningssätt
- Barnens sätt att leka med varandra oavsett kön
- Pedagogernas närhet till barnen
- De äldre barnens planering, utvärdering och dokumentation
- Användandet av utemiljön

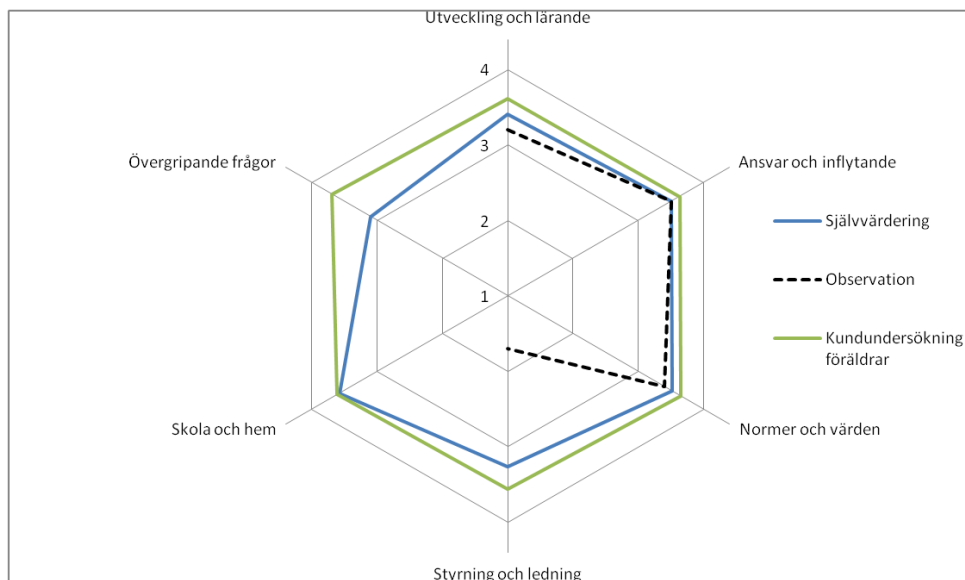
Förskolan präglas av en god värdegrund och pedagogerna är engagerade och respektfulla i sin förhållning till barnen. Barnens lek präglas av att alla leker utifrån intresse mer än utifrån kön. Arbetet med teknik och naturvetenskap är tydligt i verksamheten. Pedagogerna uppmuntrar barnen till utforskande och att omsätta idéer till handling. De äldre barnen planerar, dokumenterar och utvärderar sin verksamhet tillsammans med pedagogerna varje vecka. Det genomsyrar deras vardag på förskolan. Miljön utomhus erbjuder en mångfald av miljöer och material för barnen att ta del av.

Förbättringsområden:

- Utveckla användningsområden med modern teknik
- En mer stimulerande innemiljö
- Barnens ansvar i vardagssituationer
- Utveckla en samsyn och gemensamma planer mot pedagogiska mål
- Tydlighet i ledning och styrning

Modern teknik kan användas mer medvetet. Innemiljön varierar i kvalitet där främst de yngre barnens lek och lärmiljö kan utvecklas. Barnen kan ges mer ansvar och inflytande över vardagsrutiner. Det gäller främst de yngre barnen. Ledningen behöver vara mer tydlig och närvarande för att främja ett gemensamt arbete med planer och mål.

Figur 7: Kulingens förskola, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Kundundersökningens resultat för januari 2013 ligger för flertalet frågor på eller över kommunens genomsnitt.
- Andelen personal i oktober med pedagogisk högskoleutbildning var 20 procent.

Lupus förskola

Lupus förskola en fristående förskola som ägs av Förskoleteamet Helianthus. Förskolan har 25 barn. Förskolan ligger i ett lägenhetsområde med tillgång till en mindre gård. Förskolan har ett arbetssätt som skapar ett gott och trivsamt klimat. Förskolan kan utveckla arbetet med att arbeta utforskande med barnen och mer ta tillvara barnens tankar och idéer samt att dokumentera barnens utveckling och lärande. Lek- och lärmiljön kan utvecklas med ett mer utmanande och tillgängligt material.

Starka sidor:

- Värdegrundsarbetet
- Pedagogernas förhållningssätt mot barnen
- Arbetsklimat och arbetsro för barn och pedagoger
- Tydlig styrning

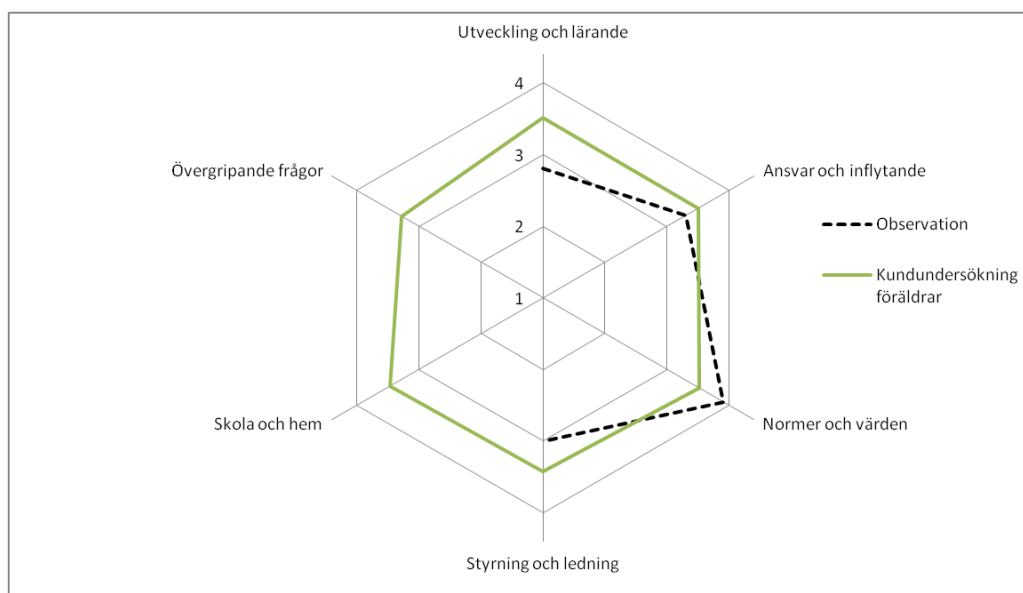
Förskolan arbetar med olika material och metoder som stärker arbetet med värdegrunden och förhållningssättet mellan alla på förskolan. Pedagogernas sätt att organisera dagen skapar arbetsro och en god lärmiljö. Förskolans verksamhet utvecklas utifrån barnens behov och de ges stor möjlighet till ansvar och inflytande. Ledningen är tydlig med att alla ska arbeta med begreppen trygghet och service. Det genomsyrar förskolans värdegrund. Ledningens sätt att organisera verksamheten är ett bra stöd för verksamheten.

Förbättringsområden:

- Utforskande arbetssätt
- IT för barnen
- Pedagogisk dokumentation
- Pedagogiska miljön

För att kunna tillämpa ett utforskande arbetssätt behöver förskolan miljö utvecklas med ett mer utforskande och stimulerande lek- och lärmaterial. Arbetet med matematik kan utvecklas. Den IT- teknik som används för dokumentation kan integreras mer i verksamheten tillsammans med barnen för att utveckla arbetet med pedagogisk dokumentation.

Figur 8: Lupus förskola, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annat utvärderingsinformation om enheten:

- I mätningen i oktober 2013 hade förskolan 33 procent personal med pedagogisk högskoleutbildning, dvs något under kommunens genomsnitt.
- Kundundersökningen i januari 2013 visar att föräldrarna är nöjda med förskolan. Resultaten ligger nära kommunens genomsnitt.

Sågtorpsskolan

Sågtorpsskolan är en kommunal F-6 skola med 508 elever.

Observatörerna anser att fritidshemmet är väl integrerat i skolans verksamhet och utformad i enlighet med gällande styrdokument. Deras verksamhet är en av skolans starka sidor

Förhållningssättet mellan personal och elever och mellan barn och barn präglas av respekt och tillit. På lektionerna råder arbetsro. Detta är också en av skolans starka sidor.

Pedagogerna arbetar efter de nationella styrdokumenterna och planerar verksamheten årskursvis. Till de olika arbetsområdena presenteras LPP² och undervisningen är väl strukturerad. Alla lärare är behöriga och samarbetar inom sin egen årskurs. Ett av skolans förbättringsområden är att utöka det pedagogiska samarbetet från f-klass till år 6. Ett annat förbättringsområde är elevernas eget inflytande över det egna lärandet.

Det finns en klassuppsättning datorer per årskurs. Dessutom har skolan köpt in ett antal lärplattor för att användas av de yngre eleverna. I nästan alla klassrum finns smartboards och alla klassrum har projektorer för dataöverföring. En IKT- pedagog är anställd på skolan.

Sågtorpsskolan befinner sig i ett utvecklingskede med ny ledning sedan mars 2013. De prioriterade områdena är en nyinrättad ledningsgrupp för ökad tydlighet och möjliggörande av en samsyn och samverkan i olika pedagogiska frågor. Dessa är förbättringsområden.

Skolan har bra former för klassråd och elevråd, enligt observationen. Det finns också matråd. Det finns inget föräldraråd men en aktiv föräldraförening.

Starka sidor

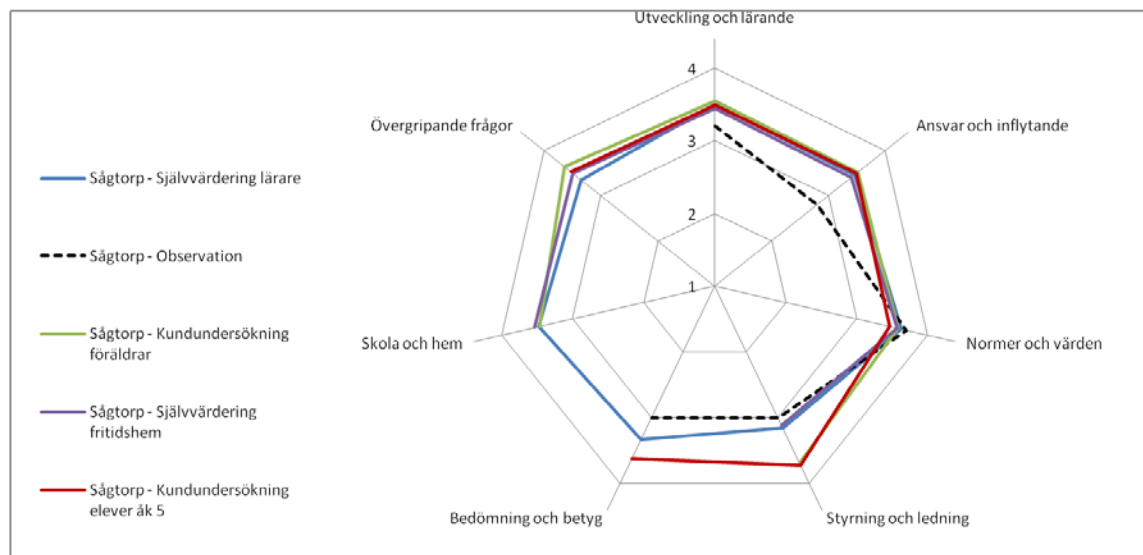
- Fritidshemmets verksamhet
- Väl strukturerat, målstyrt pedagogiskt arbete
- Förhållningssätt och arbetsro

Förbättringsområden

- Tydlighet i pedagogisk ledning
- Pedagogiskt samarbete över hela skolan
- Elevers inflytande över det egna lärandet

² LPP Lokal Pedagogisk Planering

Figur 9: Sågtorpsskolan, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Kundundersökningen i januari 2013 visar att föräldrarna i hög grad är nöjda med verksamheten. Resultaten ligger på flertalet områden över kommunens genomsnitt. Även eleverna i åk 5 är i hög grad nöjda, men datoranvändningen ligger under kommungenomsnittet.
- Alla elever i åk 6 och åk 3 klarade alla delprov i de nationella proven våren 2013.

YBC

YBC är en kommunal gymnasieskola med 422 elever. YBC erbjuder tre program, International Baccalaureate (IB), Ekonomiprogrammet och Samhällsvetenskapligt program med inriktning medier, information och kommunikation.

Observatörerna skriver att mötet med elever var mycket positivt. De mötte trygga, studiemotiverade elever som känner sig sedda av lärarna och säger att de alltid får hjälp när de behöver. Stöd finns för elever i behov av särskilt stöd bl.a. schemalagda stödtimmar i matematik, svenska och engelska. Ett elevhälsoteam finns på skolan och vid behov finns specialpedagog och psykolog tillgängliga i Nacka kommun. YBC använder Dieselverkstadens³ bibliotek som skolbibliotek.

Alla elever har en egen dator och all information och material läggs ut på olika kurs sajter. Eleverna samlar sina arbeten på elev sajter, där lärarna ger kommentar på arbetena och kommunicerar med eleverna.

³ Ett kulturhus i Sickla köpvarter

På de två nationella programmen sker delar av undervisningen i projekt i samarbete med samhälle, kultur och näringsliv. IB-programmet har samarbete med en skola i Sydkorea. Föreläsare inbjuds regelbundet till skolan.

Elevkåren, The Core, bidrar till skolans sociala samvaro och deltar regelbundet i skolans ledningsgruppmöten. Elever deltar i anställningsintervjuer.

Visionen för YBC finns nedskrivna i dokumentet ” *En kreativ mötesplats för ett livslångt lärande i en föränderlig värld*”. Enligt observatörerna var visionen väl integrerad i skolans verksamhet.

Starka sidor

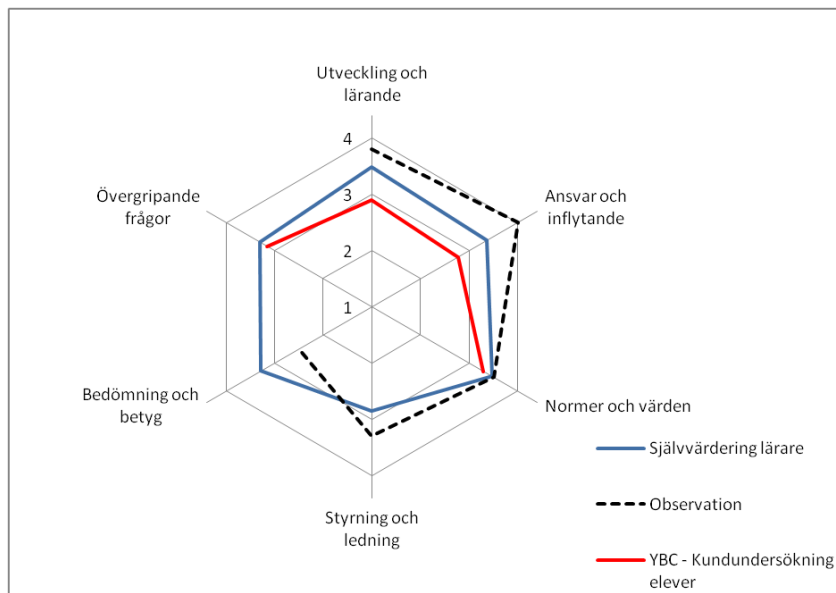
- Trygga och studiemotiverade elever, engagerade flexibla lärare, ömsesidig respekt.
- Verklighetsanknutna projekt i samarbete med aktörer i omvärlden, näringslivet, kultur och näringsliv. Skolan ser till att projekten utgår från läroplanens mål, centrala innehåll och kunskapskrav.
- Skolmiljön anpassad till verksamheten, en öppen och transparent arbetsplats för elever.
- Datorer är helt integrerade i undervisningen
- De demokratiska samarbetsformerna med Elevkåren

Förbättringsområden

- Utveckla arbetet med att tydligt presentera Likabehandlingsplanen för eleverna.
- Fortsatt arbete med att utveckla mentorskapet och då använda de dokument som redan finns
- Utveckla arbetet med att förtydliga kunskapskraven för eleverna och träna elever att bedöma egna och andra elevers arbeten.
- Utveckla arbetet med att säkra en likvärdig, allsidig och rättsäker bedömning.

Det är värt att notera att när det gäller området ansvar och inflytande som vad gäller genomsnittet för Nacka i kundundersökningen inte nådde upp till målvärdet, fick området på YBC högsta möjliga bedömning av observatörerna, dvs. 4,0.

Figur 10: YBC, genomsnittlig bedömning i observation hösten 2013, kundenkät januari 2013 och självvärdering februari 2013

Annan utvärderingsinformation om enheten:

- Betygspoängen har ökat under tre år som skolan har haft elever i åk 3, och var 2013 15,7, vilket är över kommunens genomsnitt.
- Kundundersökningen till elever i åk 2 i januari 2013 visar på blandade resultat. Eleverna tycker i hög grad att det är en positiv stämning på skolan och nästa alla använder dator dagligen i skolan. Andelen som tycker att arbetssätten varierar, att de får information om hur de ligger till, och att de får extra hjälp om de behöver ligger under kommunens genomsnitt. Eleverna tycker i högre grad än genomsnittligt att deras synpunkter tas till vara, men när det gäller möjligheter att påverka arbetssätt och innehåll är svaren genomsnittliga.

Kultur- och utbildningsenhetens kommentar

Ett viktigt syfte med observationerna är att bidra till utveckling på de observerade enheterna. De diskussioner som förts i samband med överlämningarna av observationsrapporterna visar att förskolechefer/rektorer på flertalet punkter, känner igen sig i de bilder av verksamheten som observatörerna ger, och vi bedömer att observationerna blir betydelsefulla för att utveckla kvaliteten framöver. De uppföljningar som genomförts på förskolor och skolor som observerades för ett år sedan visar att rapporterna använts aktivt för att utveckla verksamheten och att det hänt en hel del på de förbättringsområden som lyftes i rapporten.

Flera av observationerna under hösten 2013 visar på välfungerande verksamheter och flera goda exempel blir tydliga. Det gäller t ex YBC:s arbete med elevers ansvar och inflytande och fritidshemmets verksamhet på Sågtorpsskolan. Det framgår också tydligt att de

observerade förskolorna har arbetat aktivt med sin värdegrund, och arbetsklimat och arbetsron för barn och pedagoger får beröm på flera förskolor. Något som kan förbättras på flera förskolor är lek- och lärmiljön, främst gäller för yngre barn. Även enhetens tillsyn och insyn på förskolor visar detta.

Kultur- och utbildningsenheten kommer att följa upp observationsrapporterna genom besök på förskolan/skolan ett år efter observationen. För tre enheter, se nedan, föreslår kultur- och utbildningsenheten dessutom om särskilda åtgärder.

Observationen på Vilans skola gav oroande låga resultat vad gäller normer och värden samt rektors ansvar. I skolans kommentar framgår att man inte riktigt känner igen sig när det gäller normer och värden och att man kommer att arbeta vidare med rapporten. Efter att observationsrapporten kom har kultur- och utbildningsdirektören vid flera tillfällen fört samtal med ledningen för Valfärd Skola om hur situationen kan förbättras på skolan. Kultur- och utbildningsenheten ser allvarligt på den bild som framkommer i rapporten och menar att det är viktigt att utvecklingen vänds snabbt. Kultur- och utbildningsenheten föreslår att nämnden beslutar om uppföljande verksamhetsbesök under våren samt att behovet av åtgärder påtalas ytterligare för ledningen för Valfärd Skola.

Observationen på Kummelnäs och Kulingens förskolor visar att ledarskapet behöver utvecklas. Vid de planerade insynsbesöken som genomfördes efter observationen framgick att ledningen inser att situationen behöver förbättras, och att det finns en medvetenhet om att ledningsorganisationen behöver ses över. Kultur- och utbildningsenheten föreslår att nämnden beslutar om riktad insyn under våren samt att behovet av åtgärder påtalas för ledningen för Valfärd Skola.

På Maestroskolan gav observatörerna låga omdömen vad gäller bedömning och betyg. Det är särskilt viktigt att skolan lägger fokus på hur det egna arbetet kan utvecklas för att stödja elever i behov av särskilt stöd. Skolan har startat ett arbete för att säkra att detta sker, och därför föreslås inga särskilda åtgärder.

Susanne Arvidsson
Förskoleexpert

Weronica Jahnfors
Förskoleexpert

Carina Legerius
Utvärderingsexpert

Per Gunnar Rosengren
Utbildningsexpert

Bilaga 1: Uppföljning av observationer hösten 2012

Bilaga 2: Metoden för observationer i VÅGA VISA

Bilaga 3: Observationsrapporter med ev kommentar från förskolechef/ rektor hösten 2013

Bilaga I

Uppföljning av observationer genomförda hösten 2012

Kultur- och utbildningsenheten har intervjuat rektor/förskolechef för de förskolor/skolor som observerades ett år tidigare. Syftet har varit att ta reda på vad som har hänt med de förbättringsområden som observationen visade på och att öka kunskapen om hur observation och självvärdering fungerar som kvalitetsverktyg för förskolor/skolor.

Amadeus förskola

Då observationsrapporten visade låga omdömen gjorde Kultur- och utbildningsenheten en riktad tillsyn av förskolan redan under våren 2013. Vid uppföljningsbesöket hösten 2013 framkom att förskolan har arbetat med pedagogernas förhållningssätt med ett mycket positivt resultat. Det har lett till ökad måluppfyllelse inom områdena utveckling och lärande, normer och värden samt när det gäller barns inflytande.

Förskolan har ökat andelen pedagoger med förskollärarytbildning vilket lett till förbättringar i verksamheten. Barnens möjlighet till barnens ansvar och inflytande i vardagen har ökat genom att förskolan lyssnar in barnens önskemål och tankar och får med det i planeringen av verksamheten. Förskolan har också genom dokumentation tydliggjort det arbetet för föräldrar.

Förskolan har omorganiserat ledningsorganisationen så att personalen blivit mer delaktig.

Östbacka förskola

Förskolans ledning kände igen sig mycket väl i observationens resultat.

Observationsrapporten har varit ett stöd i det utvecklingsarbete som genomförts på förskolan och det arbetet, t ex på utvecklingsdag för all personal. Ett förbättringsområde var implementering och komplettering av förskolans dokument. Ett flertal interna samt externa utvecklingsinsatser har genomförts för all personal på förskolan, och ledningen bedömer nu att all personal har en djupare kunskap om styrdokumentet. Ett annat utvecklingsområde var den pedagogiska dokumentationen om barns lärande. Efter kompetensutveckling har nu dokumentationen nu utvecklats och all personal dokumenterar kontinuerligt med fokus på barns lärande. Ledningen bedömer att man är på rätt väg, och tankar finns om att använda detta som underlag för pedagogernas reflektion.

För att uppmuntra och utmana barnen intressen och nyfikenhet i lärandet har den fysiska miljön utvecklats. Översyn görs av vilket material förskolan vill erbjuda barnen och även vad man ska ta bort från förskolan för att uppnå målen. Barnen involveras genom mer delaktighet vid val av aktiviteter. Förskolan bedömdes i observationen behöva utveckla ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete på förskolan. Förskolan har tagit fram ett systematiskt styrdokument, som ger personalen stöd i verksamheten.

Saltsjöbadens samskola

Rapporten har gått igenom med personalen. Rektor menar att de har haft stor nytta av rapporten. I observationen testades en ny metod som innebar att två målområden valdes ut, vilket rektor tyckte var positivt, då det gav skolan underlag på områden som var viktiga att förbättra för skolan. Rektor värdesätter att metoden lyfter fram det som är positivt, men hon skulle önska att hon lätt kunde få fram vilka andra skolor som lyckats väl inom ett område.

Ett förbättringsområde i rapporten var att tydliggöra och befästa ett gemensamt synsätt kring hur skolans regler skall efterföljas. Skolan har arbetat med detta och lärarna menar att det har blivit bättre. Rektor avser att fortsätta det påbörjade arbetet. Ett annat förbättringsområde var att skapa en beredskap för hur ordningsproblem som uppstår kan hanteras. Skolan har med hjälp av konsulter för att arbeta med värdegrundsfrågor och för att skapa vi-känsla. Observatörerna lyfte också fram behovet av att öka medvetenheten hos alla skolans lärare om deras ansvar för att inom ramen för varje ämne stödja elever med särskilda behov och annan språkbakgrund i deras kunskapsutveckling. Skolan har byggt upp en organisation för att ta hand om nyanlända elever, och det finns idag nyanlända elever i de flesta klasser. Eleverna går direkt in i klass när de startar, och får studiehandledning och kan också delta i studieverkstaden vid särskilda behov. Det går oftast bra för de nyanlända eleverna, men det är en stor omställning första tiden, säger rektor. Miljön i klassrummen var ett ytterligare förbättringsområde. Det är fortfarande oklart när det gäller ombyggnad av skolan. Mindre förbättringar har genomförts för att förbättra miljön och en arbetsgrupp arbetar med detta.

Fisksätraskolans förskola

Förskolechefen hade bara varit på enheten i två månader när observationen genomfördes. Hon har genomfört ett stort utvecklingsarbete och enheten har organiserats om. En del av personalen har bytts ut. Rapporten har varit ett stöd i utvecklingsarbetet, då den satt fokus på vad som måste göras. Utvecklingsarbetet har utgått från förskolans läroplan. Ledningen kände igen sig i det som framkom i rapporten. På frågan om hur nyttan av observationen skulle ha kunnat vara större svarar förskolechefen att hon gärna hade velat ha mer konkret stöd i hur man gör för att komma vidare när det är så stora brister.

Ett förbättringsområde i rapporten var bristande samsyn hos ledning och pedagoger inom områden som värdegrund, förhållningssätt och arbetsmiljö för både barn och vuxna. Förskolan har nu återkommande pedagogmöten som bl a innehåller reflektion och arbete med värdegrund och kvalitet. Förskolechefen bedömer att de har kommit en bit på väg, men behöver arbeta vidare med det. Den pedagogiska måltiden var ett annat förbättringsområde där observatörerna såg att pedagogerna inte alltid stödde barnen i att bli självständiga och i att skapa sociala spelregler. Rutinerna för måltiderna har ändrats helt och hållet. Ett annat förbättringsområde gällde att barnen fick få utmaningar i innemiljön och utemiljön. Miljön har förbättrats t ex genom att de har flyttat ned material så är det mer tillgängligt. Men när förskolan skulle ta emot fler barn blev det svårare att realisera en del tankar.

Bilaga 2

Metoden för observationer i VÅGA VISA

I VÅGA VISA ingår förutom Nacka, Danderyd, Ekerö, Sollentuna och Upplands Väsby. Utvärderingen omfattar

- det professionella perspektivet genom observationer,
- kundernas perspektiv genom kundundersökningar samt
- personalens perspektiv genom självvärdering.

Observationer genomförs av skolledare och pedagoger. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- eller lektionsbesök samt intervjuer med barn, elever, föräldrar, personal och skolledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metodbok styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Metodboken är gemensam för alla verksamheter från förskola till vuxenutbildning. De områden som observeras följer läroplanernas målområden.

Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall. Observatörerna beskriver och bedömer där skolans arbete, resultat och utvecklingsarbete inom varje målområde.

Innan rapporten är klar granskas den av oss tjänstemän, för att säkra att den är tydlig, tar upp de områden som ska tas upp och har en balans mellan beskrivning och bedömning. Rektor faktagranskar rapporten. Observationsrapporten överlämnas därefter till skolan som observerats och till kultur- och utbildningsdirektören. Rapporten fungerar som underlag för utveckling och åtgärder på skolan och används också som information till politiker och till föräldrar och elever.

Ambitionen är att observera förskolor och skolor var tredje år, men tyvärr får särskilt många förskolor vänta längre än så.

Observationerna är en viktig del i Nackas utvärderingssystem då de är ett sätt att fånga det mjuka i verksamheten, sådant som är svårt att mäta på annat sätt. Genom den kvalitativa metoden, som omfattar dokumentstudier, observationer vid verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med ledning, personal, föräldrar och elever, skaffar sig observatörerna en bild av vad som sker på förskolan/skolan och hur det går till. Vid läsningen av rapporterna är det självfallet viktigt att vara medveten om att delar av observationen baseras på en ögonblicksbild som presenteras av de enskilda observatörerna.